

## JOSIP VONČINA

Izabran za člana suradnika 7. lipnja 1977, ponovno izabran za člana suradnika 9. lipnja 1983. Izabran za izvanrednog člana 11. ožujka 1986.

Biografija i popis radova objavljeni su u »Ljetopisu JAZU«, knj. 81. i u »Ljetopisu JAZU«, knj. 87.

Od ponovnog izbora za člana suradnika objavio je J. Vončina petnaestak rasprava i članaka. To je vrlo uspješan nastavak njegovih dosadašnjih istraživanja jezika i stila hrvatske književnosti od 15. do 18. stoljeća i, ujedno, obrada novih područja, kao npr. recepcija povijesnoga i supstandardnoga u književnom jeziku 19. stoljeća. Najveća je pažnja ipak posvećena 300-godišnjem razdoblju hrvatskog jezičnog predstandarda. U studijama o toj problematici nije izostalo gotovo ništa relevantno: od metodoloških pitanja i jezičnog kontinuiteta srednjovjekovlje-renesansa, preko problemâ starih grafija i pravopisâ, starih gramatika i rječnikâ do čitavog niza odličnih stilističkih interpretacija, odnosno stilističkih rasprava. Važno je pritom spomenuti da J. Vončina neprestano pronalazi nove veze, utjecaje i međusobna prožimanja pisaca kopnene i primorske Hrvatske, što govori o sasvim jasnom vremenskom i prostornom kontinuitetu trodijalekatnog hrvatskog književnog izraza predstandardnoga razdoblja.

Stilističke analize tekstova starije hrvatske književnosti ispunile su najveći broj Vončininih radova u posljednjem razdoblju. Poveže li se taj opus s njegovim prijašnjim raspravama, dobiva se bogata zbirka modernih uzoraka jezično-povijesno-stilističkih interpretacija hrvatskih književnih tekstova ranijeg razdoblja. Po tim se odlikama ubraja J. Vončina u najbolje poznavaoce starohrvatskih književnih tekstova.

Poput stilističkih analiza koje predstavljaju posebnu cjelinu u Vončininu radu, zaseban tematski krug čine rasprave posvećene starim gramatikama i rječnicima kao djelima u kojima je opisan ili predočen jezik tekstova pojedinoga razdoblja. Ali Vončinina istraživanja starih jezikoslovnih zapisa ne zaustavljaju se samo na obradi priručnikâ objavljenih kao gramatike nego se u tom sklopu razmatraju i oni gramatički opisi što su ih stari pisci objavljivali vrlo često kao predgovore ili dije-

love predgovora svojim djelima. Tako je dobivena potpunija i točnija slika jezikoslovne misli starih pisaca od Kašićevih »Institutiones« na-ovamo.

Cjelovitoj slici te problematike uvelike pridonose i Vončinine analize starih hrvatskih rječnika. Takva su istraživanja tražila da se za svakoga pisca, gramatičara i leksikografa utvrdi njegov odnos prema mjesnom govoru i narječju i, zatim, odnos prema jezičnoj baštini. Ta su dva problema stalno prisutna u svim Vončininim radovima, oni su upravo konstitutivni dio njegovih analiza. Zato Vončinine interpretacije stare hrvatske gramatičarske literature i leksikografije zasigurno idu u red najbolje obavljenih poslova na tom području. Osobito je bilo važno precizno odrediti značenje onog svekolikog jezikoslovnog nazivlja što su ga rabili naši stariji autori. Obrađujući taj, terminološki dio jezičnog blaga, ispravio je Vončina mnoga pogrešna tumačenja i dao ujedno metodološke uzorke kako treba rješavati takve probleme. Istu je optiku primijenio i u raspravama o jeziku 19. stoljeća, osobito u doba hrvatskoga narodnog preporoda.

U ovaj izvještaj treba svakako uključiti još dva rukopisa što ih je J. Vončina predao za tisak našoj Akademiji. Prvo su »Djela Petra Hektorovića« koja se nakon recenzentskog postupka već nalaze u tisku i uskoro trebaju izaći u ediciji Stari pisci hrvatski. Radi se o kritičkom izdanju Hektorovićevih djela popraćenih prijeko potrebnim filološkim komentarima i uvodnom raspravom. Za istu Akademijinu ediciju dovršen je, u koautorstvu s Franjom Švelecom, rukopis »Planina« Petra Zoranića, gdje se također nalazi kritičko izdanje ovog Zoranićeva djela s nizom novih komentara i uvodnom raspravom obaju autora. Time J. Vončina nastavlja najbolju tradiciju onih hrvatskih filologa koji su se laćali priređivanja starijih tekstova u zreloj znanstvenoj dobi.

## POPIS RADOVA

(nakon izbora 1983. godine)

### Rasprave i članci

1. Divkovića jezičnostilska redakcija Vetranovićeve drame, Zbornik radova o Matiji Divkoviću, Sarajevo 1982, 83—94.
2. Scenski jezik Marina Držića i kazališna baština u Dubrovniku, *Analiza Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU*, XIX—XX, Dubrovnik 1982, 249—261.
3. Jezična problematika u Kombolovoj Povijesti hrvatske književnosti do narodnog preporoda, *Zadarska revija*, XXXII/4—5, Zadar, srpanj—listopad 1983, 349—352.
4. Juraj Križanić i književnojezične tendencije u Hrvatskoj 17. stoljeća, *Croatica*, XIV/19, Zagreb 1983, 167—173.
5. Nekonvencionalni jezik Đurđevića Derviša, *Analiza Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU*, XXI, Dubrovnik 1983, 137—145.
6. Kritičko čitanje Zoranićevih Planina, *Umjetnost riječi*, XXVII/4, Zagreb listopad—prosinac 1983, 271—292; XXVIII/1—2, Zagreb, siječanj—lipanj 1984, 81—107.
7. Ujević i Marulić, *Umjetnost riječi*, XXVIII/3, Zagreb, srpanj—rujan 1984, 237—246.

8. O postanku i načelima Relkovićeve Nove slavonske i nimačke gramatike (1767), Vojna krajina, povijesni pregled — historiografija — rasprave, Sveučilišna naklada Liber — Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Odjel za hrvatsku povijest, Zagreb 1984, 451—469.
9. Danteov udio u Zoraničevim jezičnostilskim postupcima, Radovi Međunarodnog simpozija Dante i slavenski svijet, II, JAZU, Razred za suvremenu književnost, Zagreb 1984, 715—719.
10. O Barčevim kritičkim izdanjima, Barčev zbornik, Zavod za znanost o književnosti, Zagreb 1984, 227—232.
11. Morfološka adaptacija stranih imenica u jeziku renesansnih hrvatskih pisaca, Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 13, Beograd 1984, 81—95.
12. Joakim Stulli i starija hrvatska leksikografija, *Filologija*, 12, Zagreb 1984, 245—263.
13. Osobna imena u renesansnoj hrvatskoj dramskoj književnosti, Zbornik referata i materijala V. jugoslavenske onomastičke konferencije, Sarajevo 1985, 227—233.
14. Stokavizmi u djelima hrvatskih čakavskih i kajkavskih pisaca, *Hrvatski dija-  
lektološki zbornik*, 7/I, Zagreb 1985, 241—254.
15. Ivšićev pogled u jezičnu dijakroniju, *Jugoslavenski seminar za strane slaviste*, 35, Zagreb 1985, 65—85.
16. Ilirizam i Gundulićev Osman, *Umjetnost riječi*, XXIX/1, Zagreb, siječanj—  
ožujak 1985, 49—76; br. 2, Zagreb, travanj—lipanj 1985, 159—184.

#### *Radovi u tisku*

17. Djela Petra Hektorovića, Stari pisci hrvatski, JAZU (u tisku).
18. (zajedno s Franjom Švelcem) »Planine« Petra Zoranića, Stari pisci hrvatski, JAZU (rukopis).
19. (pripremio za tisak) Mijo Brlek, Leksikograf Joakim Stulli, Djela JAZU (rukopis, 718 str.)